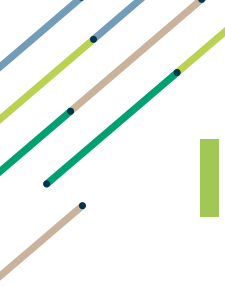

Producten- en Dienstencatalogus | november '25

Beter benutten van het net

Inhoudsopgave

1 Inleiding

2 Snel inzicht

3 Mogelijkheden voor grootverbruikers binnen het gecontracteerd vermogen (GTV)

3.1 Cablepooling

3.2 Groepstransportovereenkomst

3.3 Gesloten Distributiesysteem (GDS)

4 Alternatief transportrecht

4.1 Blokstroom (tijdsblokgebonden transportrecht)

4.2 Tijdsduurgebonden transportrecht

4.3 Reststroom (volledig variabel transportrecht)

5 Congestie management

5.1 Capaciteitsbeperkingscontract (CBC)

5.1.1 CBC per aansluiting: CBC-Afroep / CBC-Tijdsblok

5.1.2 Groeps-CBC

5.2 Capaciteitssturingscontract (CSC)

5.2.1 CSC per aansluiting: CSC-Afroep / CSC-Tijdsblok

5.3 Redispatch

5.3.1 Vrij aanbieden flexibel vermogen

5.3.2 Biedplichtcontract voor Redispatch

5.4 Verplichte deelname aan congestie management

6 Maatregelen door netbeheerders

6.1 GOTORK (Gebruik Op Tijd of Raak het Kwijt)

6.2 Realtime Interface (RTI)

7 Overig

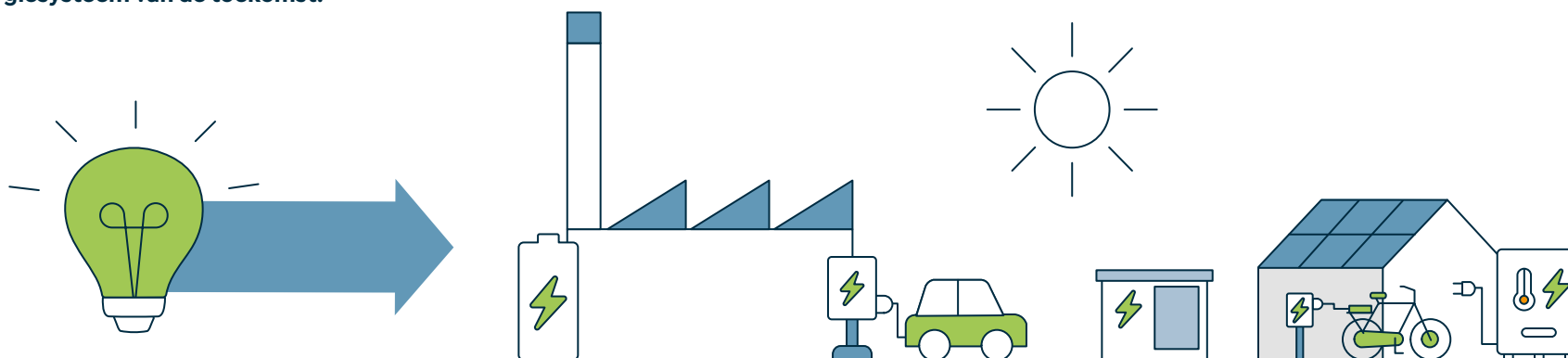
7.1 Congestieverzachers

8 Veelgestelde vragen, handige links & afkortingen

9 Feedbackformulier

1. Inleiding

Netcongestie maakt het moeilijker om doelen zoals woningbouw, duurzame energie en mobiliteit te bereiken. Het Landelijk Actieprogramma Netcongestie (LAN) werkt samen met netbeheerders, overheden en bedrijven om netcongestie te verminderen en voorbereidingen te treffen voor het energiesysteem van de toekomst.

Het LAN werkt aan drie onderwerpen

1. Het sneller uitbreiden van het elektriciteitsnet (sneller bouwen).
2. Het beter benutten van het bestaande net (beter benutten net).
3. Het zorgen voor meer duidelijkheid over wat wel en niet kan (slimmer inzicht).

Deze product- en dienstencatalogus biedt inzicht in de flexibele oplossingen die netbeheerders ontwikkelen en aanbieden om het elektriciteitsnet beter te benutten. De productontwikkelaars van alle netbeheerders werken daarin samen aan uniforme en effectieve flexoplossingen.

Voor wie is deze producten- en dienstencatalogus bedoeld?

Deze catalogus is bedoeld voor alle publieke en private instanties, (advies) bedrijven en medewerkers van netbeheerders, die binnen het LAN samenwerken om het beter benutten van het net mogelijk te maken.

Help ons om te verbeteren

We zijn ons ervan bewust dat de informatie over flexibele oplossingen ingewikkeld kan zijn en vragen kan oproepen. In deze producten- en dienstencatalogus hebben we onze uiterste best gedaan om zo concreet en helder mogelijk te zijn. Heeft u vragen, opmerkingen of mist u iets in deze catalogus? Vul dan het feedbackformulier in. Zo kunnen we de inhoud continu verbeteren*.

U vindt de link naar het feedbackformulier op de laatste pagina.

**Aan de inhoud van deze catalogus kunnen geen rechten ontleend worden.*

2. Snel inzicht

Ga voor uitgebreidere informatie over deze producten- en diensten naar de website van [Partners in Energie](#).

Wilt u vanuit de tabel direct informatie over het product? Klik dan op het onderwerp.

Beschikbaarheid

Beschikbaar betekent dat de netbeheerder start met een pilot bij een groep klanten of een regio. Op basis van de uitkomsten wordt het product breder beschikbaar gesteld.

Actieve aansluiting

Een actieve aansluiting is een gerealiseerde aansluiting waarbij de klant een gecontracteerd vermogen heeft.

	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
Mogelijkheden voor grootverbruikers binnen het gecontracteerd vermogen (GTV)											
Cablepooling	✓	✓		✓	Beperkt toepasbaar						
Groepstransportovereenkomst	✓	✓	✓	✓	In afwachting codewijziging Q4 2025						
Gesloten Distributiesysteem (GDS)	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Alternatief Transportrecht											
Blokstroom (tijdsblokgebonden transportrecht)	✓	✓	✓	✓	✓	Vanaf Q1 '26	Vanaf Q1 '26		Vanaf Q1 '26	Vanaf Q1 '26	✓
Tijdsduurgebonden transportrecht	✓	✓	✓	✓				✓			
Reststroom (volledig variabel transportrecht)	✓	✓	✓	✓	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29	✓	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29
Congestiemangement											
Capaciteitsbeperkingscontract CBC per aansluiting: CBC-Afroep CBC-Tijdsblok	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Groeps-CBC	✓	✓	✓	✓	Vanaf Q4 2026						
Capaciteitssturingscontract CSC per aansluiting: CSC-Afroep CSC-Tijdsblok	✓	✓	✓	✓	Vanaf Q1 2026						
Redispatch (vrij aanbieden flexvermogen)	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Biedplichtcontract voor redispatch	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Verplichte deelname congestiemanagement	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Maatregelen en randvoorwaarden vanuit netbeheerders											
GOTORK	✓	✓		✓	Wordt beperkt toegepast						
Realtime Interface (RTI)	✓		✓	✓	✓	✓	✓	n.v.t.	✓		
Overig											
Congestieverzachers	✓	✓	✓	✓	Beperkt toepasbaar						

3. Mogelijkheden binnen het GTV

Verduurzaming en uitbreiding vraagt vaak om meer transportvermogen en dat is steeds vaker niet beschikbaar, vanwege congestie. Ook binnen het huidige gecontracteerde transportvermogen (GTV) hebben grootverbruikers mogelijkheden om hun transportvermogen efficiënter te benutten. Bij een aantal van die mogelijkheden kan de netbeheerder ondersteunen en meedenken.

3.1 Cablepooling

Op dit moment is het delen van een aansluiting al mogelijk voor zonne- en windparken. Netbeheerders werken aan een verruiming van deze toepassing die wordt vastgelegd in de nieuwe Energiewet. Daarin wordt cablepooling mogelijk gemaakt voor alle typen gebruikers met een aansluiting vanaf 100 kVA en met maximaal vier partijen.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
>100kVA	✓	✓	✓	✓		✓	Beperkt toepasbaar						
Randvoorwaarden Aansluiting in elkaars directe nabijheid.			Aanvragen Partijen die willen cablepoolen moeten dat melden bij de ACM.										

3. Mogelijkheden binnen het GTV

3.2 Groepstransportovereenkomst (Groeps-TO)

De Groeps-TO maakt het straks mogelijk om met meerdere gebruikers één transportovereenkomst af te sluiten. Daarmee creëren bedrijven meer mogelijkheden door de ruimte voor afname en opwek van elektriciteit onderling efficiënt te verdelen. Zo zijn er bijvoorbeeld voor een individueel lid van de groep (tijdelijk) hogere piekvermogens mogelijk zonder dat daarvoor een hoger transportvermogen nodig is. Bedrijven behouden hun eigen Aansluit- en Transportovereenkomst (ATO) en maken in de groep van gebruikers afspraken over het gebruik van het volledig gecontracteerd vermogen van de groep. De Groeps-TO is bij uitstek geschikt voor een verzameling van bedrijven binnen een beperkt geografisch gebied, ook wel 'energiehub' genoemd.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Status
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	In afwachting codewijziging Q4 2025
n.t.b.	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Randvoorwaarden Aansluitingen in elkaars directe nabijheid.			Aanvragen Lees het stappenplan energiehubs voor meer informatie. Ga naar stappenplan »				

3. Mogelijkheden binnen het GTV

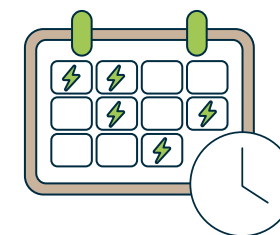

3.3 Gesloten Distributiesysteem (GDS)

Een Gesloten Distributiesysteem (GDS) heeft een eigen netwerk met één aansluitpunt op het openbare net. De netbeheerder en eigenaar van de GDS heeft voor deze aansluiting een aansluit- en transportovereenkomst met de regionale of landelijke netbeheerder. Afspraken over de transportrechten worden gemaakt tussen de gebruikers van de aansluiting en de netbeheerder van de GDS. Een GDS kan interessant zijn voor grote industrieën met geïntegreerde processen of een combinatie van meerdere zonne- en windparken.

vermogen	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
Groot-verbruik	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Randvoorwaarden De eigenaar van het GDS is verantwoordelijk voor verdeling van de transportrechten.			Aanvragen Initiatieven voor een GDS moeten worden gemeld bij de ACM.										

4. Alternatief transportrecht

Naast de huidige aansluit- en transportovereenkomst dat 24/7 transportrecht biedt, ontwikkelen netbeheerders nieuwe transportovereenkomsten die uitgaan van flexibel recht op transport. Dat is nodig om ervoor te zorgen dat we het stroomnet nu, en na de uitbreiding, zo optimaal mogelijk gebruiken. Deze producten stimuleren het flexibel gebruik van stroom op het moment dat het minder druk is. Alternatief transportrecht is vooral geschikt voor bedrijven die beschikken over een hoge mate van flexibiliteit in hun bedrijfsprocessen of alleen op specifieke momenten transportcapaciteit nodig hebben. De inzetbaarheid van alternatieve transportrechten hangt af van de beschikbare netcapaciteit. Er zijn drie varianten.

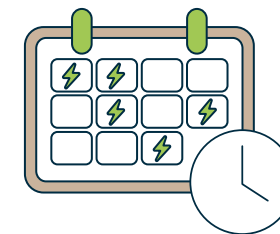
4.1 Blokstroom (tijdsblokgebonden transportrecht)

Blokstroom geeft recht op transport binnen vooraf vastgelegde tijdsblokken buiten de piekmomenten. Het is vooral geschikt voor bedrijven met een structurele energiebehoefte op vaste tijden. Bijvoorbeeld voor het opladen van een wagenpark in de nacht. Blokstroom is alleen beschikbaar bij de regionale netbeheerders.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				In ontwikkelfase						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
Groot-verbruik	✓	✓	✓ ¹	✓	✓	✓ ²	✓	Vanaf Q1 '26 ³	Vanaf Q1 '26 ³		Vanaf Q1 '26 ³	Vanaf Q1 '26 ³	✓
Randvoorwaarden • Structurele energiebehoefte op vaste tijden.			Aanvragen • Blokstroom kan worden aangevraagd per 1 april 2025. Netbeheerders helpen met een passende oplossing op basis van beschikbare ruimte. Toekenning • Op basis van afgesproken tijdsblokken.				Kosten • Zoals bij de vaste Aansluit- en Transportovereenkomst (ATO) betaalt men bij ATR vaste kosten (kW-contract) per maand. Deze wordt berekend op basis van het aantal uren dat de klant toegang heeft tot het transportvermogen. • Daarbovenop wordt een vast bedrag in rekening gebracht voor het tijdblok dat is overeengekomen. Daarvoor geldt het reguliere tarief gedefinieerd als kW-MAX van de vaste ATO.						

¹ Blokstroom bij opwek is mogelijk via Realtime Interface. ² Geldt ook voor nieuwe aansluitingen. ³ Geldt voor tijdsblok 00.00 - 06.00 uur.

4. Alternatief transportrecht

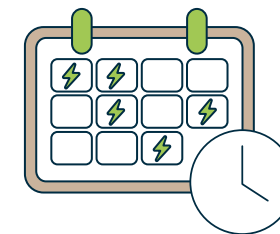

4.2 Tijdsduurgebonden transportrecht

Het tijdsduurgebonden transportrecht geeft recht op transport op het hoogspanningsnet voor minimaal 85% van het aantal uren in de overeenkomst. Voor de overige 15% laat de netbeheerder een dag van tevoren weten of en hoeveel transportvermogen beschikbaar is. Deze vorm van variabel transportrecht is alleen mogelijk bij landelijk netbeheerder TenneT. De vorm is vooral geschikt voor bedrijven die structureel in staat zijn 15% van hun transportvermogen flexibel in te zetten, bijvoorbeeld door inzet van eigen opslag of hybride e-boilers.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				In ontwikkelfase						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
Groot-verbruik	✓	✓	✓	✓	✓	✓				✓			
Randvoorwaarden 15% flexibiliteit in gebruik van transportcapaciteit.			Aanvragen - Tijdsduurgebonden transportrecht is alleen mogelijk via landelijk netbeheerder TenneT. Toekenning - Grootverbruiker weet een dag van tevoren of en hoeveel transportcapaciteit de dag erna beschikbaar komt.				Kosten 100% korting op het gecontracteerd transportvermogen (ongeveer 50% van de totale kosten). - Doordat daarnaast voor de kW-MAX alleen het werkelijk verbruik in rekening wordt gebracht, kan de korting oplopen tot maximaal 65% van het nettatarief.						

4. Alternatief transportrecht

4.3 Reststroom (volledig variabel transportrecht)

Reststroom (volledig variabel transportrecht) biedt recht op transport gedurende de uren dat er voldoende transportcapaciteit beschikbaar is, buiten de piekmomenten op het net. De netbeheerder laat uiterlijk een dag van tevoren weten of en, zo ja, op welke momenten en hoeveel transportcapaciteit er beschikbaar is. Reststroom is in ontwikkeling bij alle netbeheerders en is geschikt voor bedrijven die (een deel) van hun gebruik volledig flexibel kunnen maken.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				In ontwikkelfase						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
Groot-verbruik	✓		✓ ¹	✓	✓	✓	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29	✓	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29	Vanaf Q2 '29
Randvoorwaarden Volledige flexibiliteit in gebruik van transportcapaciteit.			Aanvragen - De netbeheerders zijn bezig met het verkrijgen van de benodigde inzichten reststroom te kunnen faciliteren. De eerste resultaten worden verwacht in Q4 2025. Toekenning - Grootverbruiker weet uiterlijk een dag van tevoren of en hoeveel transportcapaciteit de dag erna beschikbaar komt.				Kosten - In tegenstelling tot de vaste Aansluit- en Transportovereenkomst (ATO) betaalt men bij ATR geen vaste kosten (kW-contract) per maand. - Alleen het werkelijk gebruik wordt in rekening gebracht. Daarvoor geldt het reguliere tarief gedefinieerd als kW-MAX van de vaste ATO.						

¹ Reststroom bij opwek is mogelijk via Realtime Interface.

5. Congestie management

Als het stroomnet vol zit zetten netbeheerders congestie management in om het gebruik beter te spreiden. Door deel te nemen aan congestie management spreken grootverbruikers met hun netbeheerder af om op sommige momenten minder elektriciteit op te wekken of af te nemen. We noemen dat flexibel vermogen. Beschikbaar stellen van flexibel vermogen binnen het gecontracteerd vermogen (GTV) levert een vergoeding op voor grootverbruikers met een actieve aansluiting. Bovendien kan het ruimte creëren voor partijen die op de wachtlijst staan. Bijdragen aan congestie management kan rechtstreeks via de netbeheerder, als Congestie Service Provider (CSP) of via een CSP.

5.1 Capaciteitsbeperkingscontract (CBC)

In een CBC worden afspraken gemaakt tussen grootverbruiker en netbeheerder om het gebruik van het stroomnet op specifieke momenten te beperken. De grootverbruiker ontvangt daarvoor een vergoeding. Dat kan op basis van afroep of op vastgestelde momenten.

5.1.1 CBC per aansluiting

CBC-Afroep

De grootverbruiker doet een aanbod om de opwek of afname van elektriciteit tijdelijk te beperken als de netbeheerder daarom vraagt. Als de netbeheerder het aanbod accepteert gelden de voorwaarden die zijn overeengekomen in het CBC.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
Groot-verbruik	✓		✓ ¹	✓	✓	✓	✓	✓ ²	✓	✓	✓ ³	✓ ³	✓ ³
Randvoorwaarden In staat zijn om opwek of afname (gedeeltelijk) aan te passen.			Aanvragen - Via de netbeheerder of via een Congestie Service Provider (CSP). Afroep - Dag van tevoren, uiterlijk 8.30 uur (*).				Mogelijke opbrengsten - Maandelijkse beschikbaarheidsvergoeding. - Afroepvergoeding. - Variabele vergoeding per MWh. - Eventuele kosten om congestie management mogelijk te maken (advies, aanpassen installatie, etc.)						

(*) Sommige netbeheerders hebben de afroeptijd vervroegd naar 07.00 uur.

¹ Producenten van elektriciteit kunnen gebruik maken van een standaard CBC om versneld te worden aangesloten.

² Liander biedt het CBC 3.1 aan met daarin opgenomen de boeteclausule uit het CSC. ³ In samenspraak met de bovenliggende netbeheerder.

5. Congestiemanagement

CBC-Tijdsblok

De grootverbruiker vermindert de opwek of afname binnen vooraf vastgestelde tijdsblokken als de netbeheerder daarom vraagt.

vermogen	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
GV-aansluiting	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓ ¹	✓	✓	✓ ²	✓ ²	✓ ²
Randvoorwaarden In staat zijn om gebruik op vast momenten aan te passen.			Aanvragen - Via de netbeheerder of een Congestie Service Provider (CSP). Afroep - N.v.t.				Mogelijke opbrengsten - Maandelijkse beschikbaarheidsvergoeding. - Variabele vergoeding per MWh. - Eventuele kosten om congestiemanagement mogelijk te maken (advies, aanpassen installatie, etc.).						

N.B. Netbeheerders hanteren verschillende namen voor het capaciteitsbeperkingscontract. De basis voor het contract is echter identiek. Samen met marktpartijen wordt gewerkt aan het continu verbeteren van deze contractvorm.

¹ Liander biedt het CBC 3.1 aan met daarin opgenomen de boeteclausule uit het CSC.

² In samenspraak met bovenliggende netbeheerder.

5. Congestie management

5.1.2 Groeps-CBC

Met een groepscapaciteitsbeperkingscontract (Groeps-CBC) sluiten bedrijven samen een contract af om hun afname of opwek tijdelijk te beperken.¹ Het voordeel is dat ze hiermee de gevraagde capaciteitsbeperking onder een groter gezamenlijk vermogen kunnen verdelen. Dat biedt meer kansen op spreiding van het beschikbare vermogen en effectief gebruik van het net. Afhankelijk van de vorm kiezen bedrijven ervoor om hun gebruik op afroep of in tijdsblokken aan te passen.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				In ontwikkelfase
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	Vanaf Q4 2026
GV-aansluiting	✓		✓	✓	✓	✓	
Randvoorwaarden • Mogelijkheid hebben om op specifieke momenten flexibel vermogen aan te bieden namens de groep.							Aanvragen • Via de netbeheerder.

¹ Waar het bij Groeps-CBC gaat over afspraken om het gezamenlijk gebruik te beperken, maakt een Groeps-TO het mogelijk om transportvermogen met meerdere partijen te delen.

5. Congestie management

5.2 Capaciteitssturingscontract (CSC)

Met het CSC kan de netbeheerder de grootverbruiker verzoeken om hun netaansluiting te gebruiken in de tegenovergestelde richting van de fysieke congestie, bijvoorbeeld door juist op momenten van afnamecongestie stroom in te voeren in het netwerk. Er kunnen dus zowel afspraken worden gemaakt over het vermeerderen als over het verminderen van het gebruik. De grootverbruiker ontvangt daarvoor een vergoeding. Het CSC zal het CBC gaan vervangen.

5.2.1 CSC per aansluiting¹

CSC-Afroep

De grootverbruiker doet een aanbod om de opwek of afname van elektriciteit tijdelijk omhoog of omlaag te sturen als de netbeheerder daarom vraagt. Als de netbeheerder het aanbod accepteert gelden de voorwaarden die zijn overeengekomen in het CSC.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
Groot-verbruik	✓		✓	✓	✓	✓	Vanaf Q1 2026						
Randvoorwaarden In staat zijn om opwek of afname (gedeeltelijk) omhoog of omlaag te sturen.			Aanvragen - Via netbeheerder of via een Congestie Service Provider (CSP). Afroep - Dag van tevoren, uiterlijk 7.00 uur.				Mogelijke opbrengsten - Maandelijkse beschikbaarheidsvergoeding. - Afroepvergoeding. - Variabele vergoeding per MWh. - Eventuele kosten om congestie management mogelijk te maken (advies, aanpassen installatie, etc.)						

¹ Om afspraken met CSP's te vergemakkelijken is het raamcontract capaciteitssturing opgesteld. In dit raamcontract worden praktische afspraken over alle netbeheerders vastgelegd. Op deze manier kunnen processen worden versneld. Het contract dat onder het raamcontract capaciteitssturing hangt is het standaard capaciteitssturingscontract (CSC), hiervoor gelden dezelfde voorwaarden. CSP worden hiervoor door de Netbeheerders benaderd.

5. Congestiemanagement

CSC-Tijdsblok

De grootverbruiker stuurt de opwek of afname van elektriciteit tijdelijk omhoog of omlaag binnen vooraf vastgestelde tijdsblokken als de netbeheerder daarom vraagt.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
GV-aansluiting	✓		✓	✓	✓	✓	Vanaf Q1 2026						
Randvoorwaarden In staat zijn om opwek of afname op vaste momenten (gedeeltelijk) omhoog of omlaag te sturen.			Aanvragen - Via de netbeheerder of een Congestie Service Provider (CSP). Afroep - N.v.t.				Mogelijke opbrengsten - Maandelijkse beschikbaarheidsvergoeding. - Variabele vergoeding per MWh. - Eventuele kosten om congestiemanagement mogelijk te maken (advies, aanpassen installatie, etc.).						

N.B. Netbeheerders hanteren verschillende namen voor het capaciteitsstuuringscontract. De basis voor het contract is echter identiek. Samen met marktpartijen wordt gewerkt aan het continu verbeteren van deze contractvorm.

5. Congestiemanagement

5.3 Redispatch

Wanneer Netbeheerders snel (binnen 36 uur) extra flexibel vermogen nodig hebben om overbelasting van het net te voorkomen, plaatsen ze daarvoor een uitvraag (marktbericht) op congestiemanagement-platform GOPACS. Een Congestie Service Provider (CSP) kan op basis van deze uitvraag flexibel vermogen aanbieden. Redispatch is interessant voor marktpartijen die regelmatig op korte termijn flexibel vermogen kunnen leveren en dat willen inzetten via een Redispatch bieding. Meedoen aan Redispatch is mogelijk via of als Congestie Service Provider (CSP). Er zijn twee vormen van Redispatch.

5.3.1 Vrij aanbieden flexibel vermogen

De CSP besluit zelf om een bod te doen op basis van een uitvraag van de netbeheerder. De prijs en voorwaarden worden bepaald door de CSP. Het is vervolgens aan de netbeheerder om te bepalen of ze het aanbod kan gebruiken en de voorwaarden kan accepteren. Deze vorm is geschikt voor bedrijven die hun elektriciteitsverbruik dagelijks kunnen aanpassen en daarmee extra inkomsten willen genereren. Het is altijd zinvol om flexibel vermogen aan te bieden, ook als de netbeheerder daar niet om vraagt. Als er bijvoorbeeld in een congestiegebied minder elektriciteit wordt verbruikt om congestie op te lossen, moet dat gecompenseerd worden door een hoger verbruik in een ander gebied. Er is dus altijd behoefte aan flexibel vermogen. Zowel binnen als buiten een congestiegebied. Zo blijft het systeem in balans.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
>1MW	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓ ¹	✓ ¹	✓ ¹
Randvoorwaarden - Alleen mogelijk via of door Congestie Service Provider (CSP). - Bedrijven met een aansluiting van 60MW of groter zijn altijd verplicht om flexibel vermogen aan te bieden.			Aanvragen - Redispatch is alleen mogelijk via of als Congestie Service Provider (CSP) Inzet - Dag van te voren en op de dag zelf.				Opbrengsten Als de netbeheerder gebruik maakt van het flexibel vermogen geldt de vraagprijs en het volume dat de CSP aanbiedt.						

¹ In samenspraak met bovenliggende netbeheerder.

5. Congestie management

5.3.2 Biedplichtcontract voor Redispatch

In een biedplichtcontract wordt vastgelegd dat een CSP een bieding doet op een aangesloten handelsplatform als een netbeheerder via GOPACS om flexibel vermogen vraagt. De voorwaarden en prijskaders voor de bieding worden opgenomen in een zogenaamd biedplichtcontract. De afspraken kunnen variëren van het dagelijks aanbieden, alleen in bepaalde periodes van het jaar (bijvoorbeeld in de zomer bij veel zon) of in vaste tijdsblokken.

vermogen	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
>1MW	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓ ¹	✓ ¹	✓ ¹
Randvoorwaarden Alleen mogelijk via of door Congestie Service Provider (CSP).			Aanvragen - Redispatch is alleen mogelijk als of via een Congestie Service Provider (CSP). Afroep - Grootverbruiker is verplicht een bieding te doen op basis van afspraken in het biedplichtcontract.				Mogelijke opbrengsten - Maandelijkse beschikbaarheidsvergoeding. - Variabele vergoeding per MWh. Als de netbeheerder gebruik maakt van het aanbod gelden de afspraken in het biedplichtcontract.						

¹ In samenspraak met bovenliggende netbeheerder.

5. Congestiemanagement

5.4 Verplichte deelname aan congestiemanagement

Idealiter wordt congestiemanagement vrijwillig ingezet. Helaas komt het steeds vaker voor dat de netbeheerder over onvoldoende flexibel vermogen kan beschikken en daarmee komt de veiligheid van het elektriciteitsnet in gevaar. Als het flexibel vermogen er wel is, maar niet wordt aangeboden kan de netbeheerder grootverbruikers verplichten om deel te nemen aan congestiemanagement. Bij verplichte deelname is de grootverbruiker verplicht om het volledig gecontracteerd vermogen (GTV) aan te bieden. Kan dat niet? Dan is de grootverbruiker verplicht dit schriftelijk aan te tonen bij de netbeheerder en te beargumenteren hoeveel flexibel vermogen er wel beschikbaar is. De prijs voor het flexibel vermogen bepaalt de grootverbruiker zelf.

Type GV	Binnen of buiten congestiegebied		Aansluiting		Afgeroepen door						
	binnen	buiten	vermogen	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
Opwek	1 - 60 MW	> 60 MW	>1MW (*) >60MW altijd verplicht	✓	✓	✓	✓	✓	✓ ¹	✓ ¹	✓ ¹
Afname	1 - 60 MW	> 60 MW	>1MW (*) >60MW altijd verplicht	✓	✓	✓	✓	✓			
Randvoorwaarden • Reactietermijn opwek: 3 maanden. • Reactietermijn afname: 6 maanden. • Het uitgangspunt van verplichte deelname is flexibel aanbieden van volledig gecontracteerd vermogen. • Capaciteitsbeperkingscontract: verplichting mogelijk met of zonder Congestie Service Provider (CSP). • Redispatch: alleen mogelijk via CSP.			Toepassing • De netbeheerder bepaalt welke contractvorm wordt toegepast Dat kan een Capaciteitsbeperkingscontract (CBC) of biedplichtcontract voor Redispatch zijn.		Mogelijke opbrengsten • Zie Capaciteitsbeperkingscontract (CBC) en Redispatch.						

(*) de netbeheerder bepaalt per congestiegebied de ondergrens voor deelname

¹ In samenspraak met bovenliggende netbeheerder.

6. Maatregelen door netbeheerders

Netbeheerders kunnen wettelijk ook andere instrumenten inzetten die het beter benutten van het net ondersteunen.

6.1 GOTORK (Gebruik Op Tijd of Raak het Kwijt)

Sommige grootverbruikers gebruiken slechts een deel van hun gecontracteerd vermogen (GTV). Dat is zonde, want dat vermogen kan op andere manieren worden ingezet. Kan een grootverbruiker aantonen dat het onbenutte vermogen op korte termijn ingezet gaat worden, dan kan in principe het GTV behouden worden. Is dat niet zo? Dan mag de netbeheerder (een deel) van dat onbenutte vermogen terugvorderen en het contract aanpassen. GOTORK wordt alléén ingezet om excessen in ‘administratieve’ claims op gecontracteerd vermogen tegen te gaan. Tijdelijke onbenut gecontracteerd vermogen valt daar niet onder.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Toegepast door						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
1MW of meer dan 50% onbenut	✓		✓	✓		✓	Wordt beperkt toegepast						
Randvoorwaarden • 1 MW of meer dan 50% van het GTV is op langere termijn onbenut (tot 110 kV). • 10 MW of meer dan 50% van het GTV is op langere termijn onbenut (vanaf 110 kV).			Opbrengsten • Minder GTV betekent een lager tarief.										

6. Maatregelen door netbeheerders

6.2 Realtime Interface (RTI)

Het elektriciteitsnet dreigt overbelast te raken door het grote aanbod van duurzame energie. Met Realtime Interface (RTI) wordt met de netbeheerder afgesproken dat zij op afstand de teruglevering dimmen als er acute overbelasting ontstaat in het stroomnet. Er wordt dus tijdelijk minder stroom teruggeleverd maar de installatie hoeft niet volledig te worden uitgeschakeld. Netbeheerders zetten RTI in als er acute overbelasting is op het elektriciteitsnet. Dat gebeurt door het sturen van een signaal naar de productie-installatie waardoor de teruglevering automatisch gedimd wordt. Zodra de overbelasting voorbij is, wordt een nieuw signaal gestuurd en kan weer 100% stroom worden teruggeleverd aan het net.

RTI is verplicht voor alle nieuwe aansluitingen voor teruglevering.

vermogen	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
>1MW	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	n.v.t.	✓		
Randvoorwaarden • Aanschaf RTI-product en ethernetkabel. • RTI integreren in aansturing apparaten.			Opbrengsten • Vergoeding bij terugschakelen installatie volgens afspraken in RTI addendum, waarin verwezen wordt naar landelijke toepassingskaders. Ga naar toepassingskaders >>										

7. Overig

7.1 Congestieverzachters

Grootverbruikers die bijdragen aan de vermindering van congestie kunnen zich aanmelden als congestieverzachters. Dit is één van de drie categorieën die zijn opgenomen onder het maatschappelijk prioriteringskader dat de ACM in september 2024 invoerde. Ondanks het feit dat het maatschappelijk kader per 1 januari 2026 vervalt, gaan netbeheerders door met het ontwikkelen van de processen voor het aansluiten van congestieverzachters, omdat zij een belangrijke rol kunnen spelen in het verminderen van congestie. Congestieverzachters zijn bijvoorbeeld batterijen of WKK-installaties.

	Binnen of buiten congestiegebied		Voor wie				Beschikbaar bij						
vermogen	binnen	buiten	opwek	afname	wachtrij	actieve aansluiting	En	Li	St	Te	Co	Re	WI
>1MW	✓		✓	✓	✓	✓	Beperkt toepasbaar						
Randvoorwaarden • 100% afroepbaar • Netpositief (positief effect op netbelasting)			Op basis van de gerechtelijke uitspraak werkt de ACM aan een nieuw prioriteringskader. Tot die tijd gelden de huidige regels voor prioritering en werken de netbeheerders verder aan de propositie voor congestieverzachters. Meer informatie over de huidige regels voor prioritering: Ga naar wachtrijen en prioritering >>										

¹ Dit betreft de kleinschalige uitrol in een beperkt gebied.

8. Veelgestelde vragen, handige links & afkortingen

Veelgestelde vragen

Waarom zit er verschil in de namen van producten?	Toen congestiemanagement eind 2022 werd opgenomen in de Netcode elektriciteit zijn alle netbeheerders gestart met het ontwikkelen en implementeren van congestiemanagementproducten. Dat resulteerde in vergelijkbare producten met verschillende namen. Dat geldt vooral bij de capaciteitsbeperkingscontracten. Inmiddels is afgesproken dat alle nieuwe producten dezelfde productnamen krijgen. Voor bestaande producten proberen we bij updates of andere ‘natuurlijke momenten’ de namen aan te passen.
Waarom zit er verschil in het moment dat een product beschikbaar komt bij netbeheerders?	De netbeheerders ontwikkelen de producten zoveel mogelijk gezamenlijk op een uniforme manier. Wanneer de producten ontworpen zijn, moeten de individuele netbeheerders deze verweven in hun bedrijfsprocessen en systemen. Niet ieder systeem is even gemakkelijk aan te passen waardoor het implementatietempo kan variëren. Bovendien hebben de netbeheerders verschillende systemen en werkwijzen. Daarnaast hebben de netbeheerders te maken met verschillende operationele uitdagingen, denk aan verschillende nettopologie, waardoor de mate van prioritering onderling kan verschillen.
Wat is het verschil tussen een biedplichtcontract en verplichte deelname aan congestiemanagement?	Een biedplichtcontract voor Redispatch is een van de mogelijkheden om bij te dragen in de ‘vrijwillige’ fase van congestiemanagement, naast het vrijwillig aanbieden van flexibel vermogen en het capaciteitsbeperkingscontract. In overleg met de netbeheerder bepaalt een organisatie welke vorm het beste past. Als deelname aan congestiemanagement verplicht wordt bepaalt de netbeheerder welke contractvorm het beste kan worden ingezet. Daarin wordt een keuze gemaakt tussen een CBC of een biedplichtcontract voor Redispatch.
Kan ik de Flex-e regeling inzetten om uit te zoeken welke flexoplossing bij mij past?	Jazeker, de flex-e regeling is voor bedrijven die door netcongestie niet (meer) kunnen groeien of verduurzamen. Met de subsidie kunnen bedrijven een scan laten maken om te weten hoe ze flexibeler elektriciteit kunnen gebruiken. Een nieuwe aanvraagronde wordt verwacht in 2026. Meer informatie over de Flex-e regeling is te vinden op pagina van RVO. www.rvo.nl/subsidies-financiering/flex-e

Voorwaarden Flex-e regeling

Subsidie kan alleen worden aangevraagd als een organisatie een gecontracteerd transportvermogen (de maximale hoeveelheid elektriciteit die mag worden afgenomen) heeft van 100 kW of meer. Als een aanvraag voor een van de drie onderdelen binnen de aanvraagperiode is afgerond, kan op een ander onderdeel nog subsidie worden aangevraagd. De subsidie wordt verstrekt door het RVO.	De drie onderdelen zijn: 1. Flexibiliteitsscan 2. Haalbaarheidsstudie 3. Flexibiliteitsmaatregelen
--	--

8. Veelgestelde vragen, handige links & afkortingen

Handige links

Via onderstaande links vindt u eenvoudig aanvullende informatie over flexibele oplossingen en congestiemanagement en aanvullende informatie over de producten en diensten in deze catalogus.

Partners in Energie (van en door de netbeheerders)	• www.partnersinenergie.nl
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	• Wegwijzer voor ondernemers: wat kunt u doen bij netcongestie? • Netcongestie, flexibiliteit en opslag van energie • Flex-e regeling
VNO-NCW en MKB-Nederland	• Ondernemen.nl • Programma Netcongestie Bedrijfsleven
GOPACS	• Platform voor congestiemanagement
LAN (Landelijk Actieprogramma Netcongestie)	• Wat doet het LAN

Afkortingen

CSP	Een Congestie Service Provider treedt op als tussenpersoon tussen de klant en de netbeheerder. Wanneer er congestie optreedt in een bepaald gebied, krijgt de CSP hiervan bericht via GOPACS en zoekt naar klanten met flexibel vermogen in dat gebied. De CSP kan vervolgens een contract afsluiten met de netbeheerder of biedingen doen op een handelsplatform. Iedere grootverbruiker heeft de optie om zelf CSP te worden.	ACM	Autoriteit Consument en Markt
		ATO	Aansluit en Transport Overeenkomst
		ATR	Alternatief Transportrecht
		CBC	Capaciteitsbeperkingscontract
GOPACS	GOPACS is door de netbeheerders opgericht om flexibel vermogen te registreren en inzetbaar te maken. Ze gebruiken het platform om CBC's en ATR's te registreren en te activeren, en vragen CSP's via GOPACS om redispatch biedingen.	CSC	Capaciteitssturingscontract
		GvO	Garanties van Oorsprong
GOTORK	Gebruik Op Tijd Of Raak Het Kwijt (ook wel UIOLI – Use It Or Lose It)	LAN	Landelijk Actieprogramma Netcongestie

9. Feedbackformulier

Heeft u vragen, opmerkingen of mist u iets in deze producten- en dienstencatalogus? Vul dan het feedbackformulier in. Zo kunnen we inhoud van onze catalogus continu verbeteren. Hartelijk dank voor uw moeite.

Feedback Productcatalogus NBNL

We zouden graag uw feedback willen ontvangen op de recent geüpdatete product catalogus.

Let op: de gewenste feedback betreft dus niet de producten an sich, maar de manier waarop we deze producten in de catalogus uiteenzetten. Wij hopen met uw feedback in Q3 een doorontwikkelde versie van de catalogus op te leveren.

Sectie 1

1. Heeft deze catalogus u geholpen in het maken van een keuze? *

	Sterk mee eens	Mee eens	Niet eens of oneens	Niet mee eens	Sterk m
Ik begrijp welke producten bij mij passen	☐	☐	☐	☐	
Ik begrijp hoe de producten kunnen worden toegepast	☐	☐	☐	☐	

2. Hoe waardeert u de informatie? *

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

3. Schrijf hieronder uw feedback voor de catalogus *

Mist u informatie? Zijn er onduidelijkheden? Welke informatie heeft u nog meer nodig om een keuze te maken.

[Klik hier voor het feedbackformulier >>](#)